

EDITORIAL

Balabagan ang padihut nga palawigon ang tiraniyang Duterte

Ang pagkapit-tuko ni Rodrigo Duterte sa poder patimaan nga wala sang kalubaran nga krisis sang nagaharing sistema nga malakolonyal kag malapyudal. Ginabun-ag sini ang pinakamalaut nga dagway sang nagaharing reaksyunaryo nga nagabuyagyag sa garuk nga pinakaubod sini. Labi nga nagatingkad ang kahustuhan sang pagpasulong sang rebolusyonaryong paghimakas agud tapuson ang pagginahum sang mga reaksyunaryong sahi kag itib-ong ang demokratikong pagginahum sang pumuluyo.

Pila ka bulan antes ang pung-sodnon kag lokal nga eleksyon 2022, todo-todo na ang nagahari nga pasistang guban Duterte sa paghawan sang dalan para palawigon ang iya tiranikong paghari. Sa pulong sang liderato sang PDP-Laban nga ginduso mismo ni Duterte, gin-aprubahan sini ang labing ginakangil-aran nga resolusyon nga nagasuporta sa pagkakandidato niya nga bise presidente kag pilion ang iya mangin kandidato sa pagkapresidente.

Maathag katama nga ang tikang nga ini pamaagi agud likawan ang

pagdumili sa 1987 konstitusyon batuk sa liwat nga pagdalagan sang nagapungko nga presidente, bisan klaro nga paglapak sa ginasaad sini nga diwa nga kontra sa madugayan nga pagpabilin sa poder sang mga dinastiya kag diktador.

Ang maniobra nga ini ang nagatuhaw subong nga pangunahon nga taktika ni Duterte para hatagan sang "ligal" nga bayo ang pagpabilin sa poder lampas sa natalana nga termino sa 2022. Matabo man, patud nga si Duterte gihapon ang *de*

"Balabagan..., " sundan sa pahina 2

9 nga opensiba sang BHB sa 9 ka adlaw

SIYAM NGA TAKTIKAL nga opensiba ang ginlunsar sang mga yunit sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa mga prubinsya sang Davao Oriental, Quezon, Mindoro, Camarines Sur, Northern Samar kag Samar sa sulod sang siyam ka adlaw. Napulo'g anum ang napatay kag 18 ang napilasan nga tropa sang kaaway sa mga opensiba nga ini.

Sa Davao Oriental, gin-ambus sang BHB ang salakyan militar sa haywey sa Sityo Tagawisan, Badas, Mati City, aga sang Mayo 30. Ginreport sang mga saksi nga duha ang napatay nga elemento sang 66th IB nga sakay sini. Ang lugar sang ambus isa ka kilometro lang ang kala-yuon sa tsekpyont sang PNP Task Force Mati.

Sa Quezon, gin-ambus sang BHB ang mga tropa sang 85th IB sa Barangay Batbat Sur, Buenavista sang Hunyo 6. Isa ka suldado ang napatay kag duha ang napilasan.

Sa Occidental Mindoro, ginlambatan sang BHB-Mindoro ang gintingub nga pwersa sang 203rd IBde kag pulis nga sakay sang isa ka salakyan militar sa Sityo Banban, Nicolas, Magsaysay sang Mayo 28. Padulong ang nasambit nga yunit sa isa ka programa nga kontra-insurhensya sa katambi nga barangay upod ang pila ka upisyal sang lokal nga gubyerno. Tatlo ang kumpirmado nga napatay. Apat sa 10 nga napilasan ara sa grabe nga kundisyon.

Ginpangin-wala sang BHB-Mindoro ang akusasyon sang 203rd IBde nga si Governor Ed Gadiano ang target sang ambus. Siling sini, ginpat-ud sang mga Pulang hangaway nga makalampuwas ang salakyan nga may sakay nga sibilyan ang

"9 nga opensiba..., " sundan sa pahina 3

facto o tunay nga mangin presidente, kon indi man paglipas sang panahon magabiya sin-o man ang iya pili-on nga presidente para liwat siya ibutang sa iya trono sa Malacañang.

Ang pagpili ni Duterte sa ruta nga eleksyon nga relatibo mas magamo sangsa mas malip-ot nga hayagan nga pagpapanaog sang pasintang diktadurya para magpabilin sa poder patimaan nga indi niya lubos nga konsolidado ang nagaharing sistema sa iya nga pabor. Sa atubang sang nagadalom nga litik sa sulod sang Armed Forces of the Philippines (AFP) kag Philippine National Police (PNP), indi masarangan ni Duterte nga ideklarar ang layi militar nga wala sang pangulba nga indi ini magumpok pabalik sa iya. Ginakahadlukan niya ang pag-alsa sang pila ka mga upisyal nga maki-US nga kontra sa paghatag-dalan niya sa nagapadaku nga impluwensya sang China kag iya paboritismo sa pagpanagtag sa pila ka upisyal sang korapsyon kag kriminal nga aktibidad.

Ang plano nga pagdalagan ni Duterte bilang bise presidente labaw nga ginkalipay sang iya mga sulugu-

on nga napaburan sang mataas nga pusisyon sa burukrasya, mga kontrata sa gubyerno, korapsyon sa pondo sang banwa kag benepisyo sa pagkontrol sa ismagling sang droga kag iban pang kriminal nga aktibidad. Nagaguwa sa ila mga bibig ang lab-ot-langit nga pagdayaw sa diktador sa handum nga makakuripon sila sang mas daku pa nga grasya sa masunod nga anum ka tuig.

Pero indi basta mapahigad nga ang plano ni Duterte nga padayon nga uyatan ang poder lampas sa 2022 nagabunga man sang litik sa kubay sang mga suluguon ni Duterte kag sa iya alyansa sa mga Marcos, Arroyo kag iban pang reaksyunaryong guban, nga nagahandum nga mag-uyat sang mas daku nga poder kon indi man magpungko sa pinakamataas nga gahum. Daku ang pagpangduha-duha sang mga ambisyo-so man nga pulitiko nga maki-Duterte sa iya pagdalagan nga bise presidente. Indi magdugay magasipak man sila sa kubay ni Duterte.

Madalom man ang pagpangduha-duha sang mga alyado ni Duterte sa plano niya nga magbise presidente. Nakita nila nga ang ginabalita

nga plano nga kuhaon nga presidente sin-o man sa anak niya nga si Sara o suluguon nga si Bong Go labi nga magakonsentrar ang gahum sa mga Duterte. Sa isa ka bahin, indi man makasiguro si Duterte nga pag-abot sang panahon magpasugot nga magduko sa iya ang alyado nga iya kuhaon pananglitan nga katuwang nga presidente. Sa pihak nga bahin, magapangulba sin-o man nga alyado nga magadalagan nga presidente nga pagaplanuhan ni Duterte ang iya pwesto o kabuhi para makapungko liwat sa trono. Subong pa lang, nagahulag na ang pila ka yabi nga alyado ni Duterte nga pungan ang plano niya nga magpabilin sa Malacañang. Kon igaduso ni Duterte ang iya padihot, igasugal man niya ang kahimtangan sang iya alyansa pangpulitika.

Ginsug-alaw sang lapnagon nga pagpakamalaut kag pagsikway ang pag-anunsyo sang plano ni Duterte nga magpabilin sa poder lampas sa 2022. Pagpahayag ini sa sobra nga pagkaugot sang banwa sa tiraniya ni Duterte kag sang mabaskog nga paghandum nila nga tapuson ang ila pag-antus sa idalom sang buyong nga rehimen.

Ang pagkapyot ni Duterte sa poder patimaan sang labaw niya nga pagsalimuang sa gahum kag kahadlok nga pasabton sa mga kasal-anan kag krimen. Sa nagligad nga halos lima ka tuig, gingamit niya ang Malacañang sa pagkuripon sang manggad kag pribilehiyo, sa pagtraidor sa banwa kabaylo ang pila ka benepisyo sa mga imperyalistang dumuluong, sa pag-agaw sang negosyo sang mga karibal, sa pagpabor sa negosyo sang pila ka oligarko kag sa pag-agaw sang kontrol sa sindikato sa droga sa tabon sang iya "gera kontra droga" nga nag-utas sa 30,000 nga kabuhi. Samtang kulang katama ang pondo para sa pag-atubang sa pandemya, para sa edukasyon kag ikaayong lawas, ginbuhos ni Duterte ang kwarta sang pumuluyo sa militar kag pulis agud gamiton ini sa mapintas kag mahigko nga gera para sa desperado nga pagtapna sa demokratikong mga pangmasang paghimakas kag sa pag-

"Balabagan..." sundan sa pahina 3

Tuig LII No. 11 | Hunyo 7, 2021

Kaundan

Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan..

 @prwc_info

 fb.com/editorsOFAB

 cppinformationbureau@gmail.com

Editorial: Balabagan ang plano	1
nga palawigon ang tiraniyang Duterte	1
9 nga opensiba sg BHB sa 9 ka adlaw	3
Mga suldado sa Quezon, ginpalayas	4
Imperyalista nga kampanya	5
kontra-terorismo	5
Pagbakal ni Dennis Uy sa Malampaya	6
Mga protesta	6
2 konsultant sg NDFP, ginpatay	6
Wala pa gihapon sg hustisya	6
ang taga-Marawi	7
Sa malip-ot nga pulong	8
Nagasosyo ang China kay Duterte	9
Mega dam sa Apayao-Abulog River	10
Pagbusisi sa <i>Forbes 2000</i>	10

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Pilipinas

"Balabagan..." halin sa pahina 2

tinguha nga pagdugmok sa rebolusyonaryo nga armadong kahublagan.

Ang pagkadalok ni Duterte sa gahum katumbas sang pagkangil-ad niya sa pungsodnon kag demokrati-kong interes sang pumuluyo. Sa sulod sang lima ka tuig, naghari-harian siya bilang isa ka tirano kag ginagamit ang kalakasan sang estado agud ihandus ang kahadlok sa dughan sang banwa. Luyag ni Duterte nga magpabilin sa poder tubtob siya mapatay agud likawan nga masilutan sa iya korapsyon, pagtraidor kag terorismo.

Sa atubang sini, dapat ipakita

sang pumuluyong Pilipino ang ila mitante nga panindugan para paslawon ang mga padihut ni Duterte kag sukton kag pabayaron siya sa tanan nga mga daku nga krimen batuk sa banwa.

Ginaduso sini nga mag-isa ang tanan nga demokratikong pwersa nga maghiliusa sa katuyuan nga tapuson sa labing madali nga panahon ang pagginahum ni Duterte. Dapat organisahon kag pahulagon ang malapad nga kubay sang pumuluyo para iangot sa ila mga gilayon nga demanda para sa dugang nga sweldo kag ayuda ang singgit para tapuson ang kontra-pumuluyo nga rehi-

men. Samtang masako ang iban sa paghangkat kay Duterte sa eleksyon, nakatum-ok ang mas madamo nga pwersa sa pagpabaskog sang mga unyon kag asosasyon sa mga pabrika, komunidad, eskwelahan, mga ospital kag upisina. Dapat ilunsar ang mga daku nga pulong kag pagtilipon agud pabaskugon ang determinasyon sang banwa sa paglunsar sang kolektibo nga mga paghulag sa mga kalsada kag iban pang patag. Dapat padayon nga pabaskugon sang Bagong Hukbong Bayan ang mga taktikal nga opensiba bilang amot sa pagtinguha nga tapuson ang pasistang rehimen. **AB**

"9 nga opensiba..." halin sa pahina 1

tes tigayunon ang armadong aksyon.

Duha ka nagasulunod nga pag-ambus ang ginlunsar sang BHB-West Camarines Sur batuk sa mga tropa sang 9th IB sa Barangay Cambalidio, Libmanan aga sang Mayo 30. Apat ang ginreport nga napilasan sa mga suldado.

Samtang, anum ka suldado ang napatay sa sunod-sunod nga atake sang BHB-Western Samar (Arnulfo Ortiz Command). Duha ang napatay sa dungan nga operasyong haras sa mga barangay sang San Nicolas kag Can-apon-te, San Jose de Buan sang Mayo 31. Tatlo ka Pulang hangaway ang napilasan kag gilayon nga ginbulong sang mga medik.

Apat naman ang napatay samtang tatlo ang napilasan sa nagaoperasyon nga tropa sang 43rd IB sa operasyong haras sang BHB sa dulunan sang Barangay Dawo kag Barangay Bayo, Oquendo District, Calbayog City sang Mayo 24.

Sa pareho nga adlaw, ginpalukpan sang BHB-Northern Samar (Rodante Urtal Command) ang nagaoperasyon nga tropa sang 20th IB sa Barangay San Miguel, Las Navas. Apat ka suldado ang kumpirmado nga napatay sa insidente. **AB**

Mga suldado sa Quezon, ginpalayas sang tagabaryo

Gindayaw sang National Democratic Front-Southern Tagalog (NDF-ST) sa isa ka pahayag sang Hunyo 2 ang ginpakita nga kaisog kag paghiliusa sang pumuluyo sang Quezon para patalsikon ang apat ka kampo militar sa tag-sa-tagsa nila ka mga baryo. Paagi sa ululupod nga panindugan sa porma sang mga petisyon kag iban pa, napalayas sang mga residente sang mga barangay Sta. Elena kag Cawayan sa Lopez; kag Vista Hermosa kag P. Herrera sa Macalelon ang mga suldado nga nakakampo sa ila nga lugar.

Ginreklamo sang mga residente sang Barangay Sta. Elena ang bandalismo sang mga suldado sa ila nga *barangay hall*. Nagbilin sang nagalinapta kag tae ang mga suldado nga ginpalimpyo sa tagabaryo. Bunga sini, naghiliusa ang mga residente nga dumilian nga magpadayon sa barangay ang mga pasista.

Sa Barangay Cawayan, napilitan nga maghalin ang mga suldado bangud indi gusto sang mga residente nga malapit ang kampo sa baryo.

Napalayas man sang mga taga-barangay Vista Hermosa ang mga suldado nga nakakampo sa ila nga lugar bangud sa kagamo kag perwisyo nga ginadala sang mga suldado. Sang Enero 31, napatay ang ginasagod nga kabayo sang isa ka residente pagkatapos magpalupok ang hubog nga mga tropa sang CAFGU kag militar. Ini ang isa sa nangin mga kabangdanan para magpetisyon ang tagabaryo sa Sangguniang Barangay nga palayason sila. Sang Mayo 17, ginsaylo sang mga suldado ang kampo sa katambi nga baryo nga P. Her-

rera, pero ginsumalang man sila didto sang nagareklamo nga pumuluyo.

Ginpalayas nila ang mga suldado sa tunga sang masobra isa ka bulan na nga mga nakapokus nga operasyon militar sang 59th IB kag 85th IB sa 34 barangay sang Lopez, Macalelon kag Gumaca. Nagalab-ot sa duha ka kumpanya kadaku nga tropa sang militar, pulisya kag CAFGU ang nag-operasyon sa amo nga mga barangay. Nagaserbi sila nga bantay sa konstruksyon sang duha nga mapanghalit nga proyektong dam sa Barangay Vista Hermosa.

Ginpamatud-an sang mga ginpalayas nga ini nga indi upang ang armas kag pagpamahog sang militar sa pagtingub sang pumuluyo. Siling sang NDF-ST, ang kaisog kag panindugan sang mga taga-Quezon sa pagpakig-away para sa ila nga kaayuhan dapat kuhaan sang inspirasyon kag sundon sang tanan nga pumuluyo sang Southern Tagalog nga ginahalitan sang mga suldado nga nagakampo sa ila nga mga baryo. **AB**

Imperyalista nga kampanya sang kontra-terorismo

Natapos na ang pagpamati sang Korte Suprema sa mga argumento batuk sa Anti-Terrorism Law (ATL) sang Mayo 17. Ini pagkatapos ang apat ka bulan halin sang una nga ipresentar sang mga abugado sang mga petisyuner ang ila nga mga argumento batuk sa mapiguson nga layi.

Labi nga nagtingkad ang pagka anti-demokratiko sang ATL sang akusaran sang Anti-Terrorism Council (ATC) nga “terorista” ang 29 indibidwal lakip ang kilala nga mga konsultant pangkalinungan sang National Democratic Front of the Philippines nga kuno mga lider sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP). Sang Disyembre 2020, ginbansagan man sang ATC nga “terorista” ang PKP kag ang Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Sa umpisa pa lang, ginaduso sang mga abugado sang rehimen nga ang paghimo nga layi sang ATL kag paglista sa kuno mga “terorista” nagasanto sa internasyunal nga layi kag mga resolusyon sang United Nations Security Council (UNSC).

Indi pareho sang iban pang mga internasyunal nga layi, ang “internasyunal nga kontra-terorismo” nga ginatib-ong sang UNSC wala naghalin sa internasyunal nga mga tratado o kasugtanan. Ini ginapapanaog lang sa bilog nga kalibutan sandig sa dikta sang mga imperyalista nga pungsod nga nagabug-os sa UNSC. Sa aktwal, wala pa gihapon sang internasyunal nga konsensus sa ligal nga depinasyon sang terorismo.

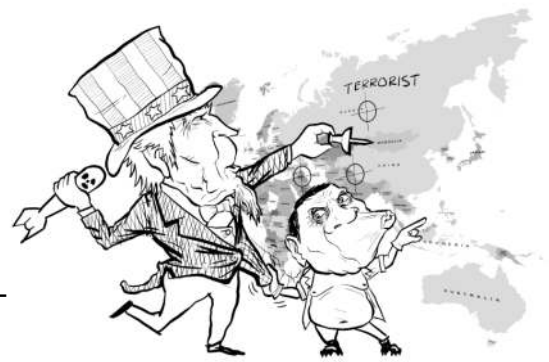
Ginaharian ang UN sang Security Council nga ginabug-os lang sang lima ka permanente nga katapo nga pungsod nga puro mga imperyalista—US, United Kingdom, France, Russia kag China, kag napulo ka temporaryo nga katapo nga pungsod. Ginagamit kag ginabraso sang US ang UN paagi sa Security Council para magpapanaog sang mga sangsyon o silut, kag hatagan-rason ang ilegal kag unilateral nga mga aksyon sini batuk sa mga organisasyon, indibidwal kag pati estado nga ginabansagan sini nga “terorista” o “nagasuporta sa terorismo.”

Una nga ginapapanaog ang “internasyunal nga kontra-terorismo” sa gahum sang UNSC Resolution 1373 sang 2001, duha ka semana pagkatapos ang atake sa New York City sang Septyembre 11, 2001 (mas kilala bilang 9/11) nga gin-ako sang grupong Al Qaeda. Gin-obligar sini ang tanan nga estado nga magsunod sa tanan nga internasyunal nga kumbensyon sang UNSC kaangut sa “kontra-terorismo”, bisan ang mga pungsod nga wala nagratipika sa mga ini. Ini ang nagserbi nga basehan sang nagkalainlain nga pungsod sa pagpatuman sang tagsa-tagsa nila ka mga layi “kontra-terorismo” kag listahan sang mga “terorista.”

Antes sini, una na nga nagpagwa ang US sa idalom ni Pres. William Clinton sang listahan sang mga indibidwal nga ginaakusar nga terorista (Specially Designated Terrorist List) sang 1995. Ginhimo ini sa kasagsagan sang sadto “proseso pangkalinungan” sa tunga sang Israel kag Palestine.

Ginbutang ni Pres. George W. Bush Jr. ang “gera kontra-terorismo” sa sentro nga prayoridad sang US nga nagtakda sang mga polisiya nga pangsulod kag polisiya pangluwas sini paagi sa paghimo sang layi sa ginatawag nga USA PATRIOT ACT (Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act). Ginpatuman ini pagkatapos sang 9/11 sang 2001. Gamit ang layi, gin-angkon sang gubyernong US ang gahum nga bansagan nga terorista ang sinoman nga gustuhon, nga ginahimo sa pamaagi nga arbitraryo kag wala sang proseso nga hudisyal.

Ginapaidalom sa paniktik kag pag-aresto ang sinoman nga ginlista nga lokal o dumuluong nga “tero-

rista” o “nagasuporta sa terorismo”. Gingamit ini sang US para hatagan-rason ang paglusob kag pagsakop sa Afghanistan sang 2001 kag Iraq sang 2003.

Sang 2002, ginpasingki sang US ang silot sa ginaakusar nga mga terorista halin ekonomiko nga sangsyon pakadto sa kriminal nga prosesyon. Ginpatuman sini ang “Foreign Terrorist Organization (FTO) List” o listahan sang mga organisasyon nga ginaakusar nga terorista sang State Department nga nagaluntad pa gihapon tubtob subong.

Gintukod ni Bush ang notoryus nga bilangguan sa Guantánamo Bay, Cuba sang Enero 2002. Diri gindala ang ginatantya nga ara sa 780 indibidwal nga gin-akusar nga terorista halin sa nagkalainlain nga pungsod. Kadam-an sa ila gindetendir nga wala sang pagbista o anuman nga kasong kriminal. Lima lang sa ila ang napatud-an nga maysala sa korte. Lapnagon diri ang tortyur kag salalakot nga kaso sang pagpang-abuso sa tabon sang “ginpasingki nga interogasyon.” Siyam ang nareport nga napatay sa pasilidad. (Sa subong, 40 detenido na lang ang nabilin sa Guantánamo Bay pagkatapos nga isaylo ang iban pa sa ibang mga bilangguan sa duso sang mga protesta para ipasira ini.)

Sang ulihi, naglayo na nga naglayo sa 9/11 ang sakop sang “gera kontra-terorismo”, kag tanan na nga kaaway sang US ginatawag nga “terorista”. Ginsakop sini bisan ang mga dumuluong nga hublag kag estado nga nagapamatuk magpaidalom sa hegemonya sang US. Una nga ginpalapnag ni Bush ang termino nga “Axis of Evil” sang 2002 para tumuron kuno ang mga dumuluong nga gubyerno nga “nagasuporta sa

“Imperyalista...,” sundan sa pahina 5

Pagbakal ni Dennis Uy sa Malampaya Gas Project, ginaparepaso sang Senado

Ginaparepaso sang Senado sa Department of Energy ang sunod-sunod nga pagbakal sang kumpanya ni Dennis Uy nga Udenna Corporation sa Malampaya Deep Water Gas-To-Project halin sa Royal Dutch Shell sining tuig kag sa Chevron Corporation sang 2019. Ang amo nga proyekto ang solo gid lang nga operasyon sa pagmina sang *natural gas* sa pungsod. Makit-an ini sa kadalagan sang Palawan.

Ginbakal ni Uy ang 45% sapi sang Shell sa proyekto sa balor nga ₱18.2 bilyon. Nakatalana siya nga magbayad sang dugang nga ₱3.8 bilyon sa 2022-2024. Samtang, napinal ang pagbakal niya sa 45% sapi sang Chevron sa kantidad nga ₱27.1 bilyon sang Marso 2020. Sa kabilugan, lampas sa \$1 bilyon o ₱48 bilyon ang ginpatuhaw ni Uy para makontrol ang proyekto.

Ginbuhian sang duha ka dumuluong nga kumpanya ang ila operasyon bangud malapit na maubos ang reserbang gas sa lugar. Halin 2024 tubtob 2027, ginatantya nga dalayon nga maubos na ang nabilin nga 859 milyong *standard cubic feet* sang *natural gas* sa lugar. Sa aktwal, ang ginabakal ni Uy indi ang nabilin nga *natural gas* kundi ang daan nga mga *production well* kag *pipeline* nga bayaan sang mga kumpanya.

Nagasuplay ang Malampaya Gas Project sang 35% sang kuryente sa

Luzon. Ang gas nga ginakuha sang proyekto ginaproseso sang First Gen Corporation kag ginabaligya ang kadam-an sini (56%) sa Meralco nga nagasuplay sang kuryente sa Metro Manila. Ang kapital nga ginagamit ni Uy para baklon ang 90% sang Malampaya puro dumuluong. Naghalin pangunahon ang utang sa Australia and New Zealand Banking Group kag ING Bank. Sa kaso sang pagbakal sang sapi sang Shell, gindumulahan ang transakasyon sang Farallon Capital, isa sa pinakadaku nga *hedge fund* sa US.

Madamo ang nagakatingala nga ginpautang si Uy sang dumuluong nga mga bangko para baklon ang Malampaya Gas Project. Sang Abril lang, nabalita nga lubong siya sa utang sang tubtob \$2 bilyon kag ara sa proseso siya sang pagbaligya sang iban niya nga propyedad. Wala man sang inagihan ang kumpanya ni Uy sa mga operasyon sang pagmina sang *natural gas*. AB

"Imperyalista..." halin sa pahina 4 terorismo".

Una nga ginlista bilang bahin sini ang Iran, sadto Ba'athist Iraq kag North Korea. Gintumod man ni John Bolton, nga sadto nagaserbi nga Undersecretary sang US State Department, ang Cuba, Libya, kag Syria bilang kabahin sini. Sang 2018, ginbansagan man niya ang Cuba, Venezuela kag Nicaragua bilang "triangle of terror" (trayanggulo sang teror). Ang mga pungsod gin-akusar niya "nagasuporta" sa terorismo kag may "potensyal o kapasidad" nga magpauswag sang mga armas para sa malaparan nga pagwasak.

Una nga gin-upod sang US sa FTO List sini ang PKP kag BHB sang Agosto 9, 2002, upod ang bandidong

grupo nga Abu Sayaff. Ginlista man sini ang tagapangulo nga tagapundar sang PKP nga si Jose Maria Sison "tawo nga nagasuporta sa terorismo".

Sandig sa dikta sang US, ginlimo nga layi sang Pilipinas sa idalom sang rehimeng Arroyo ang Human Security Act sang 2007 nga sang ulihi ginbuhi sang rehimeng Duterte bilang ATL. Ginlista man ang mga ini bilang "terorista" sang European Union (2001) kag New Zealand (2010). Liw-as sa paliwat-liwat nga ginabalita sang rehimen, wala ang PKP kag BHB sa mga listahan sang terorista sang Canada, United Kingdom kag United Nations. Ginkuha man sang European Union sa listahan sini si Sison sang 2009. AB

DUTERTE WAKASAN NA. Ginlunsar paagi sa *online press conference* sang Hunyo 3 ang kahublagan "Duterte Wakasan Na," isa ka pormasyon nga magahugpong sa tanan nga pwersa nga nagahandum nga tapuson ang pagginahum sang rehimeng Duterte kag ang serye sang mga napaslawan kag makahalalit nga mga polisiya sini. Ginpakamalaut sang mga koordineytor sini ang plano nga timbanganay sang mag-amay nga Rodrigo kag Sara Duterte sa eleksyon pangpresidente sa 2022.

Ang alyansa nga ini bunga sang petisyon nga "Save the Nation! Duterte Resign!" nga ginpamunuan sang mga mamumugon sa ikaayong lawas.

PROTESTA BATUK SA BACIWA-PRIMEWATER. Nagprotesta sang Mayo 30 ang mga mamumugon sang Bacolod City Water District (BACIWA) sa atubang sang balay sang direktor sini nga si Mona Dia Hardin sa Bacolod City agud pamatukan ang ilegal nga pagpapahalin sa 60 mamumugon kag pagbaligya niya sang BACIWA sa Primewater sang pamilya Villar.

PROTESTA DE MAYO. Nagpiket sa atubang sang Department of Education sang Mayo 28 ang mga titser, suksok ang tradisyunal nga beste nga pang-Flores de Mayo, para iduso nga ihatag na ang alawans nga pang-internet, nagakadapat nga dugang nga sweldo kag iban pang benepisyosyo.

PAGHULAG PARA SA AYUDA. Sunud-sunod nga mga protesta ang ginlunsar sang mga demokratikong organisasyon sa ulihi nga mga adlaw sang Mayo agud ipamilit ang ₱10,000 ayuda para sa tanan, ₱100 subsidyo sa sweldo kag ₱15,000 subsidyo para sa produksyon. Ini antes aprubahan sang Kongreso ang Bayanihan 3, nga nagtatalana sang gamay nga ayuda para sa tanan kag ₱30 bilyon tubtob ₱45 bilyon nga kabilugang pondo para sa mga mamumugon, mangunguma kag nagpauli nga migranteng Pilipino. Ginsal-ot diri ang ₱54.6 bilyong pondo para sa pensyon sang retiradong upisyal sang militar. Samtang nagbotto para diri ang blokeng Makabayan, nagpanawagan ini sang dugang nga paghimaakas para sa signipikante nga ayuda.

2 konsultant sang NDFP, ginpatay

Duha nga konsultant sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) kag lima pang sibilyan ang ginpatay sang armadong pwersa sang estado sining nagtaliwan nga duha ka semana. Sa panahon nga ini, lima pa ang gin-aresto kag tatlo ang gindukot, lakip ang isa ka bata.

Pagpamatay. Dungan nga ginpatay sang mga ahente sang reaksyunaryong estado sanday Fr. Rustico Tan kag Reynaldo Bocala, mga konsultant sa sugilanon pangkalinungan sang NDF para sa Visayas, sang Mayo 28 sa tagsa-tagsa nila ka balay sa Cebu kag Iloilo.

Ginluthang sang mga pulis si Bocala, 75, sang NDF-Panay kag upod niya nga si Willy Arguelles Epa-go sa Barangay Balabag, Pavia, Iloilo. Ginpaggwa sang pulis nga “nagbato” sila.

Sa pareho nga adlaw, ginluthang man si Tan, 80, samtang nagakatulog sa atubang sang iya balay sa Pilar, Camotes Island. Nagserbi siya nga negosyador sang NDF-Cebu sa sugilanon pangkalinungan sang 1987.

Samtang, tatlo ka aktibista ang ginmasaker kag isa ang gindukot sa reyde sang 202nd IBde kag Special Action Forces sa Barangay Macabiling, Sta. Rosa, Laguna sang Mayo 21. Ginpatay sanday Christopher Botton, Cristina Estocado kag Rommel Rizza samtang gintago sang mga kriminal si Kemuel Ian Cometa, gradweyt sang University of the Philippines-Los Baños kag koordineytor sang Kabataan Partylist sa Laguna. Wala ginatuhaw sang militar si Cometa tubtob subong.

Sa Negros Occidental, ginpatay sang mga suldado sang 94th IB si Padoz Lozano sa Barangay Mahalang, Himamaylan City sang Mayo 31. Ginsalakay man sang mga suldado ang tatlo ka balay sang pamilya Hilado sa Sityo Alulong, Barangay Buenavista.

Sang Marso 31, ginluthang kag napatay sang mga tinawo sang estado ang manug-abaka nga ginkilala nga sanday “Greg” kag “Uno” sa San Miguel, Catanduanes. Mag-ulutod ang mga biktima kag lunsay residente sang Barangay Progreso sang amo nga banwa.

Pag-aresto. Gindakup sang 94th IB sanday Robnie Ariola, Junjun Casilo kag Jonalyn Agaton, mga residente sang Sityo Bugo, Barangay Buenavista, Himamaylan City, Negros Occidental pagkatapos paggwaon nga may engkwentro sa tunga sang Bagong Hukbong Bayan kag militar sa lugar sang Mayo 26. Ginsunog man sang mga suldado ang balay ni Gerard Ariola.

Sa Bicol, ilegal nga gin-aresto sang pulisya si Elvin Mangampo, tagapangulo sang Lambat-Bicol, organisasyon sang mga mangingisda, sang Mayo 30 sa iya balay sa Purok 2, Barangay 1, Pio Duran, Albay. Ginhalughog kag gintamnan sang granada kag pusil ang iya balay. Madugay na nga gin-red-tag sang militar si Mangampo.

Gin-aresto man si Rolando Obal, mangunguma sa Barangay Macalamlam, Rosario, Batangas sang Mayo 26. Ginpasakaan siya sang himu-himo nga kaso nga pagpatay kag *illegal possession of explosives*. Ginpaggwa sang militar kag pulis nga imbolbado siya sa engkwentro sa tunga sang militar kag BHB sang adlaw nga ina. Gin-aresto man sang mga suldado ang mangunguma nga si Gilbert Orr. Wala pa siya ginatuhaw.

Pagdukot. Sa Occidental Mindoro, gindukot sang 10 suldado sang 203rd IBde si MJ, apat ka tuig nga anak sang bilanggong pulitikal nga si Emilia Marquez, sang Mayo 12 sa Sityo Ambuyan, Pitogo, Rizal.

Gawi na sang mga suldado ang mangdukot sang mga anak sang mga detenido para ipresyur sila nga magkibuligay sa militar.

Pagpang-ipit. Pwersahan nga ginpangguba sang mga suldado sang 72nd IB sa mga residente ang eskwelahang Lumad sa Sagundanon, Kitao-tao, Bukidnon sang Hunyo 6. Ginpahug ang mga residente nga pagakasuhan kon indi sila magsunod. **AB**

Wala pa gihapon sang hustisya ang mga taga-Marawi

KABUTIGAN ang ginahambal sang Task Force Bangon Marawi (TFBM) nga 65% na sang rekonstruksyon sang Marawi City ang “tapos na”. Ini ang pahayag ni Drieza Lininding sang Moro Consensus Group sa ikaapat nga anibersaryo sang pagpulbos sang rehimeng Duterte sa syudad sang Mayo 23. Sa adlaw nga ina, isa ka karaban sang mga residente ang nagkadto sa Maqbara Public Cemetery sa Barangay Papandayan sa syudad para dumumon ang una nga adlaw sang pagpamomba. Diri ginlubong ang mga bangkay sang 470 biktima sang halos 5-bulan nga pagpamomba sag AFP nga nagresulta sa dislokasyon sang 325, 294 indibidwal sang 2017.

Pagkatapos sang apat ka tuig, indi pa gihapon makabalik ang kadam-an sa 27,000 pamilya sang 11,000 kabalayan nga gindugmok sang pagpamomba sang AFP sa syudad. Wala pa natapos ang mga kalsada. Wala sang kable sang kuryente kag sistema sang patubig. Gustuhon man nga magbalik sang mga residente, wala sila sang pondo para kay-uhon o liwat nga tukuron ang dugmok nila nga mga balay. Sa subong may ara lang 113 pamilya nga nakapauli sa Tolali halin sa 17,768 pamilya, kag 100 pamilya lang ang ara sa relokasyon sa Pagalatan, Saguiran. Samtang, 2,943 pang pamilya ang ara sa Boganga Transitory Sites, kag mas madamo pa ang nagalapta sa Baloi kag Rogongon, Iligan City, Poona Bayabao kag Piagapo sa Lanao del Sur, kag iban pang mga lugar.

Samtang nagaantus ang mga bakwit sa mga sentro sang ebakwesyon kag wala sang makita nga pangabuhian, wala sang interes si Duterte nga iduso sa Kongreso ang hagna nga layi nga magatigana sang ₱30-₱50 bilyon nga pondong kumpensasyon para sa mga bakwit.

₱56.4 bilyon

ang ginsal-ot nga pondo para sa pensyon sang mga suldado sa hagna nga **Bayanihan 3** nga dapat nagatum-ok sa paghatag sang ayuda sa mga apektado sang pandemya nga Covid-19.

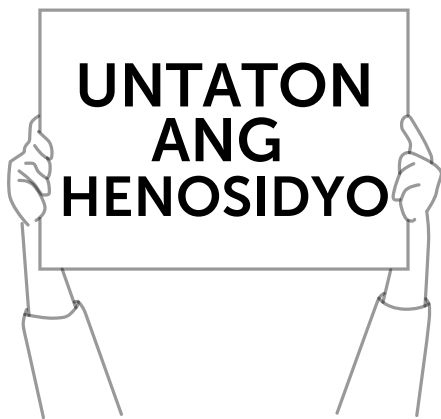
Ini ang ikaduha nga pinakadaku nga aytem sa hagna, pagkatapos sang ₱216 bilyon nga ayuda para sa tanan.

Roman Protasevich

mamahayag kag kritiko ni Pres. Alexander Lukashenko sang Belarus nga gin-aresto sang May 23.

Ginmandu ni Lukashenko ang pag-*hijack* sa pangpasahero nga eroplano nga ginasakan ni Protasevich nga padulong sadto sa Lithuania halin sa Greece.

**UNTATON
ANG
HENOSIDYO**

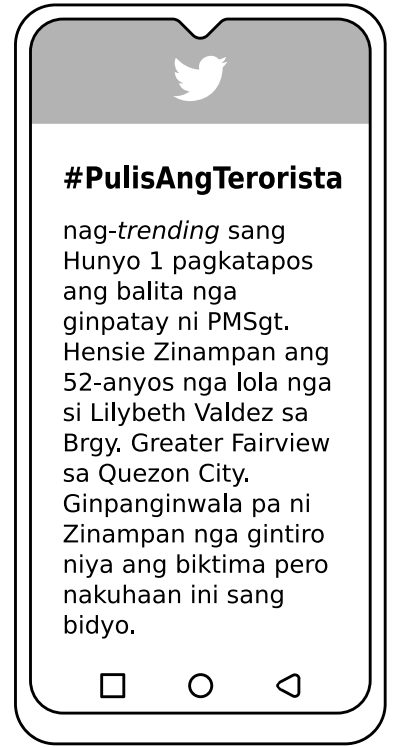
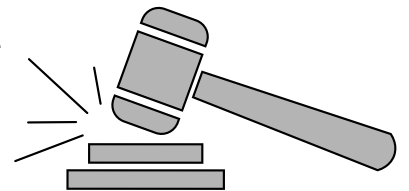
Panawagan sang pulu-pulo ka libo nga residente nga nagprotesta sa Brazil sang Mayo 29 batuk sa palpak nga pagsabat ni Pres. Jair Bolsonaro sa pandemya.

Ginduso nila nga dapat na nga patalsikon sa poder si Bolsonaro.

Sa botohan nga

44-0

ginbasura sang House Justice Committee ang reklamong **impeachment** batuk kay Supreme Court Associate Justice Marvic Leonen sang Mayo 27.

#PulisAngTerorista

nag-trending sang Hunyo 1 pagkatapos ang balita nga ginpatay ni PMSgt. Hensie Zinampan ang 52-anyos nga lola nga si Lilybeth Valdez sa Brgy. Greater Fairview sa Quezon City. Ginpanginwala pa ni Zinampan nga gintiro niya ang biktima pero nakuhaan ini sang bidyo.

90%

sang asin sang Pilipinas ginainport, pangunahon sa Australia.

Ini sa pihak nga ikaduha ang Pilipinas sa may pinakalaba nga baybayon sa bilog nga kalibutan kag sa sini wala nagakulang sa ginakuhaan sang resorsa.

₱5 bilyon

ang ginausikan sang militar tuig-tuig sa kampanya sini para "lutuson ang Bagong Hukbong Bayan sa Eastern Visayas."

Ginkuhaan: 8th Infantry Division.

Nagasosyo ang China kay Duterte

Sa nagligad nga mga bulan, palala nga palala ang pag-ikog-ikog ni Rodrigo Duterte sa China. Halin sa palutos niya nga pagsabat sa kinagamo sa West Philippine Sea, tubtob sa pagpaggwa sang mga polisiya pareho sang Executive Order No. 160 nga nagapabor sa dumuluong nga pagmina sang mga Chinese, wala siya nagapamensar nga luiban ang soberanya sang pungsod.

Kabaylo sang ano? Ginasiling nga kabayaran ini sa pangako nga pagpondo sang China sa ambisyoso nga mga proyekto sa idalom sang iya programa nga Build, Build, Build. Sa pagbisita ni Duterte sa China sang 2016, ginpabugal niya nga ginpromisahan siya sang pungsod sang \$24 bilyon o ₱1.2 trilyong pondo para diri.

Isa ka tuig na lang kag matapos na dapat ang termino sang reaksyunaryong pangulo. Ano gid bala ang natabo sa trilyon nga promisa sang China?

Nalansang nga promisa

Sa pangako nga pondo sang China, ₱720 bilyon diri para sa 26 nga mga daku nga proyekto nga imprastruktura, lakip ang mga riles, taytay kag dam.

Ang nasambit nga mga proyekto ginapaggwa sang China nga kabahin sang Belt and Road Initiative (BRI), isa ka engrande nga programa sang mga riles, kalsada kag piyer para isugpon ang China sa Central kag South Asia tubtob sa Europe kag Africa.

Wala nalakip ang Pilipinas sa mga ruta sang Silk Road Economic Belt o sa Maritime Silk Road sa orihinal nga plano sang BRI. Gingamit lang ini nga pangpaon sa daluk sa kurakot nga rehimeng Duterte kabaylo ang wala sang reklamo nga pagsunod sa dikta sang China.

Daku na ang napuslan sang China pagkatapos ang halos lima ka tuig, bisan 5% pa lang sa pangako nga pautang ang ginhatag sini.

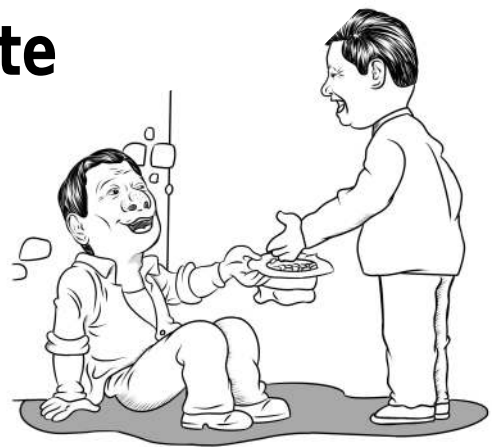
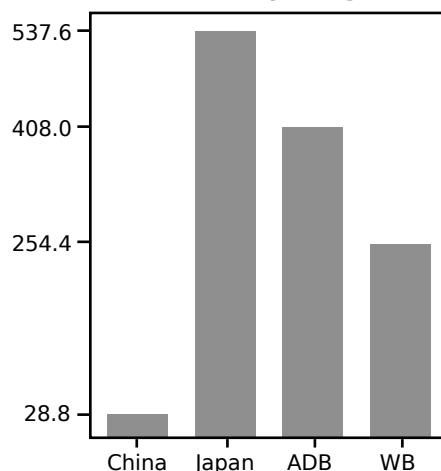
Luwasa sa ₱14.4-bilyong pondo nga ginpaggwa sang Asian Infrastructure Investment Bank para kuno sa sa pagsabat sa Covid-19, duha ka "Infrastructure Flagship Project" pa lang ang may pirmado

nga kasugtanan sa subong. Ang mga ini amo ang ₱4.37-bilyong Chico River Pump Irrigation Project kag ang ₱12.2-bilyong New Centennial Water Source-Kaliwa Dam, nga pareho nga magasamad sa mga komunidad kag magaaagaw sa aneutral nga duta sang mga tumandok.

Suno sa Chinese Embassy sa Pilipinas, 11 proyekto pa lang nga ginpondohan sang China ang tapos na, kag 12 proyekto ang nakatalana nga suguran. Kadam-an sa mga ini mga taytay kag kalsada, lakip ang Binondo-Intramuros Bridge kag Estrella-Pantaleon Bridge nga pareho ara sa Metro Manila. Samtang, may pila pa lang sa promisa nga mga proyekto ang natuman. May pila nga nakan-sela pareho sang 32-kilometro nga Panay-Guimaras-Negros Bridge, nga suno kay Sen. Drilon ginatugyan na sa masunod nga administrasyon. May ara man nga mga proyekto nga gin-atras sang lokal nga gubyerno pareho sang Sangley Point International Airport Project.

Sa kabilugan, nakapautang pa lang ang China sa Pilipinas sang ₱28.8 bilyon, malayo sa pautang sang Japan nga ₱537.6 bilyon, Asian Development Bank (₱408 bilyon), kag World Bank (₱254.4 bilyon).

Gin-utang sang Pilipinas halin 2016 (bilyon nga piso)

Pagsosyo kay Duterte

Bisan daw lista sa tubig ang promisa nga pondo sang China kay Duterte, daku na ang nakuha sini nga kabaylo. Pinakadaku siyempre ang ginpalapad sini nga gahum sa West Philippine Sea. Gani sadtong 2018, gindeklarar sang China nga indi sila magsugot nga mabayluhan si Duterte.

Ang matuod, tuman kadaku ang nabulsa ni Duterte sa porma sang suhol kag pagkontrol sang ismagling sang droga halin sa China nga nabalita nga sikreto nga nakadeposito sa bangko sa China. Amo gani, lauman nga magsige-sige ang paghatag ni Duterte sa China kabaylo sang suportang pinansyal.

Indi tanan nga ara sa poder ni Duterte nagapiyong nga nagapati sa mga promisa nga nalansang sang China. Sa kamatuoran, sa tunga sang iya termino, nagaalsa na ang mga upisyal sang reaksyunaryong militar sa "China pivot" ni Duterte, kag mas hayagan nga ginaduso ang mas madamo nga aktibidad panggera kahimbon ang militar sang US. May aktibo kag retirado nga mga upisyal sang militar nga nagapamahog nga talikdan ang rehimeng Duterte kon padayon sini nga buhian ang mga kadagatan kag teritoryo sang Pilipinas sa West Philippine Sea.

Nahibal-an sang China nga kon mangin mahuyang ang panatiko nga suporta sang rehimeng Duterte, mahimo nga mabaliskad liwat ang nagabaskog nga pusisyon sini indi lang sa Pilipinas kundi sa Asia. Lauman nga, pareho sang US, magapakita sang daku nga interes (kag magpasilabot) ang China sa eleksyong 2022.

Mega dam sa Apayao-Abulog River, ginapamatukan sang minoryang Isnag

Lubos nga ginapamatukan subong sang pumuluyong Isnag sa Cordillera ang pagtukod sang Gened Hydroelectric Power Plant, isa ka proyekto nga magatukod sang duha ka hingante nga dam nga magalunod sang ila mga komunidad. Siling nila, indi sila magpasugot nga tukuron ang proyekto sa ila ansestral nga duta, baliskad sa ginapaggwa sang kumpanya nga uyat diri nga may ara nga pirmado nga kasugtanan sa tunga sini kag mga residente.

Pagasakupon sang *reservoir* o pagapondohan sang tubig ang 2,883 ektaryang dutang ansestral sang mga Isnag.

Gened 1 at Gened 2

Nakatalana nga tukuron ang duha ka dam—ang Gened 1 kag Gened 2—sa Apayao-Abulog River nga maggaagi sa mga prubinsya sang Apayao kag Cagayan. Ang Pan Pacific Renewable Power Philippines Corporation (PPRPPC), ang kumpanya nga ginhatagan sang proyekto, isa sa mga benepisyaryo sang \$3 bilyon nga pantang halin sa China nga gin-areglo sang nagbisita si Rodrigo Duterte sa pungsod.

Pila ka dekada na nga nagapondo ang proyekto bangud sa pagpamatuk sang mga residente. Sang 2017, sa idalom na lang sang rehimeng Duterte, ginhatag ang *environmental compliance certificate* para sa proyekto.

Sang Abril, nagsugod na ang konstruksyon sang ₱33-bilyong Gened 1. Pagatukuron sa mas mataas nga bahin sang suba ang ikaduha nga dam, ang ₱52-bilyong Gened Dam 2. Ginasiling nga makaprodyus ang mga dam nga ini sang 510 *megawatts* (MW).

Nakatalana nga ibaligya ang matuga nga kuryente sang mga dam sa National Grid Corporation of the Philippines (NGCP) nga 40% ginapanag-iyahan sang State Grid Corporation sang China. Sa kompyutasyon sang *Dangadang*, rebolusyonaryong pahayagan sa Cordillera, ang abereyds nga pagakitaon sang PPRPPC kada oras amo ang ₱2,883.59. Sa

sulod sang isa ka tuig, makabaligya ini sang 5.4 *gigawatt/hour* sa kabilugan nga kantidad nga ₱15.6 milyon.

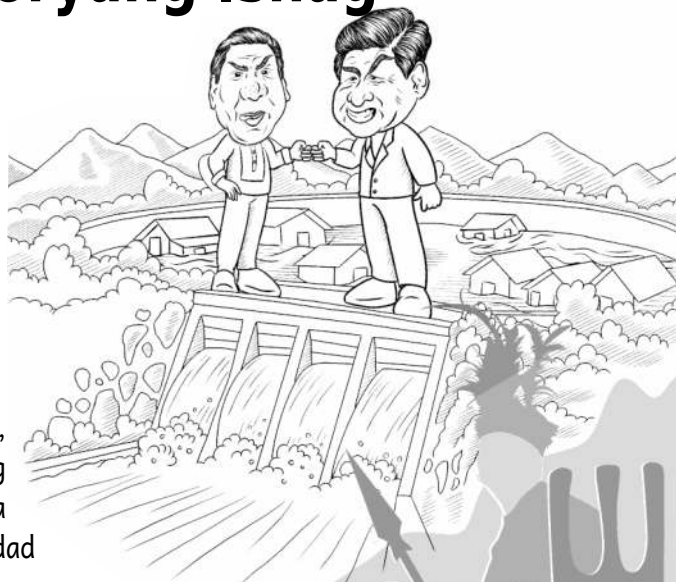
Sa balor nga ini, 1% o ₱155,572 lang ang magakadto sa estado. Kadtunga sini magakadto sa Department of Energy. Ang mabilin nga ₱77,857 pagatungaon sa nga ginpatindugan sang dam—10% sa rehiyon, 30% sa prubinsya, 35% sa munisipyo kag gamay nga 25% sa barangay. Ara sa ₱19,464 na lang ang magakadto sa mga taga-barangay kada tuig.

Pagpaniplang sa minoryang Isnag

Sa temprano nga bahin sang 2021, duha ka beses nga nagpasar sang mga resolusyon ang Isnag Indigenous Cultural Communities nga nagatiglawas sa 22 barangay nga nagaathag sang ila pagpamatuk sa proyekto.

Agud likawan ini, nagpatawag sang mga pulong ang PPRPPC sang Marso kag Abril kon sa diin gintiplang sini ang mga residente kag tuso nga ginpapirma sang Free, Prior, and Informed Consent, isa ka dokumento nga nagapakita sang pagpasugot sa proyekto. Ginpanginwala man sang mga lider-tumandok nga ila ang mga pirma sa *memorandum of agreement* o MOA sang ginsapubliko ini sang kumpanya. Pila sa mga “nagpirma” wala magtambong sa mga ginpatawag nga pulong. May ara man nga ginbawi ang ila mga pirma pagkatapos maathagan sa malala nga epekto sang proyekto sa ila kultura kag komunidad.

Sang Mayo 30, pormal nga gin-

hingyo sang asosasyon sang mga katigulangan sang Isnag, upod ang Kabuyao Youth, sa National Commission on Indigenous Peoples-Cordillera, nga ibasura ang nasambit nga MOA.

Pagalunuron sang proyekto ang 20 barangay nga may masobra 12,932 residente. Igawarik pakadto sa *reservoir* sang dam ang tanan nga ginakuhaan sang tubig sang mga komunidad, palayan, talamnan kag hayupan. Kadungan sang pagtukod sang dam, igadeklara bilang “watershed area” ang palibot sini. Buot hambalon, ginadumilian ang pagpanguma, pagbukas sang bag-o nga mga talamnan, pagpangahoy kag iban pang pangabuhian sang mga Isnag nga nakasalig sa ila dutang ansestral. Sa panahon sang mabas-kog nga pag-ulan, pat-ud nga maggaawas ang tubig sa dam kag pagabahaon ang kaiping nga barangay. Bulnerable man ini nga marusdak dulot sang linog bangud malapit ini sa Bangui Fault Line.

“Kamatayon ang pagakadtuan sini (proyektong dam). Madamo ang malumos, ginadumilian ang pagpananom. Malahalon nga pamatukan kag aktibo nga batuan naton ini. Magpasakup kita tanan sa away. Magar-mas kita!” Ini ang panindugan sang isa ka tigulang nga minoryang Isnag nga nagapuyo sa Kabugao, Apayao. Halin pa 2004 ginapamatukan sang ila tribu ang proyeto.

Pagbusisi sa "Forbes 2000"

Ang *Forbes Magazine* ang isa sa nagapanguna nga magasin sa kalibutan sang monopolyo kapitalismo. Nagpagwa ini sini lang sang pinakaulihi nga listahan sang 2,000 pinakadaku nga korporasyon. Makabulig nga tun-an ang listahan agud may paglantaw sa subong nga laragway sang pangkalibutanon nga sistemang kapitalista: kon sin-o ang pinakadaku nga kapitalista kag ang lebel sang konsentrasyon sang kapital sa kamot sang pila ka monopolista.

Ang mga obserbasyon nga ini nagapalig-on sa mga basehan nga kinaiya sang imperyalismo pareho sa gintumod ni V.I. Lenin sa iya pagtuon sa monopolyo kapitalismo.

1. Uyat sang 2,000 pinakadaku nga korporasyon nga ini ang kabilugang propyedad nga nagabalor sang US\$223.4 trilyon. Ini masobra duha ka pilo nga mas daku sangsa US\$84.5 trilyon nga pangkalibutanon nga produksyon (GDP) sang 2020. Katumbas ini sang 62.33% sang US\$358.4 trilyon nga kabilugan nga manggad sang mga pungsod sa bilog nga kalibutan.

Sa kabilugan, ang pinakadaku nga 2,000 korporasyon makit-an lamang sa 61 pungsod (ukon 31% sang tanan nga pungsod). Nakakonsentrang ang masobra katunga sang ila kabilugan nga kapital o propyedad sa tatlo ka pungsod lang: US, China kag Japan.

2. Ang numero sang pinakadaku nga korporasyon sa US duha ka pilo nga mas daku sangsa kadamuon sang mga ini sa China. Pero ang balor sang propyedad (ukon assets) sang mga korporasyong Chinese kag Hongkong (US\$50.2 trilyon) halos katumbas sang mga kumpanya sa US (US\$51.76 trilyon) nga nagsaad sang mas mataas nga konsentrasyon sang kapital sa China.

3. Ang tatlo ka pinakadaku nga sektor o industriya sa halambalanon sang propyedad lunsay may angut

sa mga operasyon pangpinansya. Ginalakipan ang mga ini sang 289 bangko, 132 korporasyon sa "diversified financials" (nagabaligya sang mga produkto sa pautang pareho sang pabalay, mga credit card kag iban pa) kag 114 sa insyurans. Ang mga korporasyon pangpinansya nga ini may kabilugang propyedad nga US\$156.4 trilyon ukon 70% sang kabilugang propyedad sang pinakadaku nga korporasyon. Ang propyedad sang mga bangko pa lang US\$107.5 trilyon ukon 48.12% sang kabilugan.

Sa tanan nga pinakadaku nga bangko, 44 sa China, 40 sa Japan kag 36 sa United States, nga nagabug-os sang 41.52% sang kabilugan. Ang apat nga bangko nga may pinakadaku nga propyedad naghaling sa China: ang Industrial & Commercial Bank of China (ICBC), China Construction Bank, Agricultural Bank of China kag Bank of China.

Halin man sa US (54) kag China (19) ang 55.3% sang tanan nga kumpanya sa sektor sang *diversified financials*. Bisan nga 28.07% sang tanan nga kumpanya sa seguro naghaling sa US, ang pinakadaku halin sa Japan nga uyat ang 17.44% sang kabilugang

propyedad sa sektor.

4. Ang iban pang sektor nga nagabug-os sang napulo nga pinakadaku sa halambalanon sang propyedad amo ang Business Services and Supplies, Construction, Oil & Gas Operation, Consumer Durables, Utilities, Telecommunication Services kag Drugs & Biotechnology.

Uyat sang 67 korporasyon sa China ang tubtob 74.9% sang kabilugan nga propyedad sang mga korporasyon sa sektor sang konstruksyon. Malayo nga nagasunod ang mga kumpanya sa konstruksyon sa

Japan nga may 19 kumpanya nga uyat ang 6.74% sang propyedad kag US nga may 17 kumpanya nga uyat ang 3.36% sang mga propyedad.

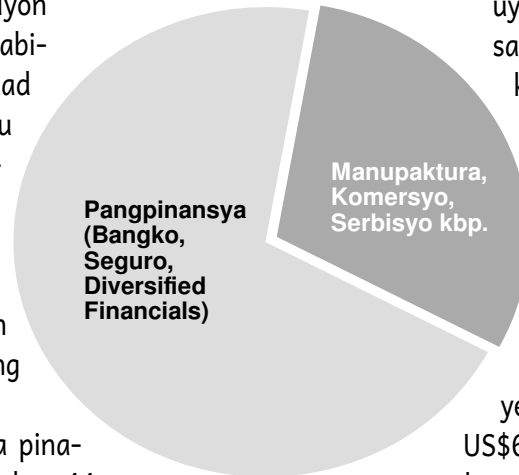
May kabilugan nga propyedad nga US\$6.799 trilyon ang mga kumpanya sa produk-

syon kag distribusyon sang langis. Uyat sang 20 pinakadaku nga kumpanya ang 65.89% sang kabilugan nga propyedad sa sektor. Sa pinakadaku nga kumpanya sa langis, 21 halin sa US, pito sa Russia, anum sa Canada, anum sa Japan, lima sa India, kag tig-apat sa China kag South Korea.

Ang ginaranggo sang *Forbes Magazine* nga pinakadaku nga kumpanya sa langis amo ang Saudi Aramco, PetroChina, Royal Dutch Shell, ExxonMobil, Gazprom, BP, Total, Sinopec, Chevron kag Rosneft. Sang 2020, ang duha nga kumpanyang Chinese ang pinakadaku sa halambalanon sang pagbaligya nga uyat ang 16.3% sang kabilugan.

(Mabasa ang kabilugan nga artikulo sa www.cpp.ph.)

Konsentrasyon sang kapital sang mga kumpanyang pangpinansya

Numero sang pinakadaku nga kumpanya sang mga pungsod

